

Beeldvormende bijeenkomst

Gemeenteraad

Woensdag 13 juni 2018

Harry Smeets, Frank Maas
Strategisch adviseurs

Doel en agenda

Doel:

Terugkijken, tussenstand opmaken en vooruit kijken

Agenda:

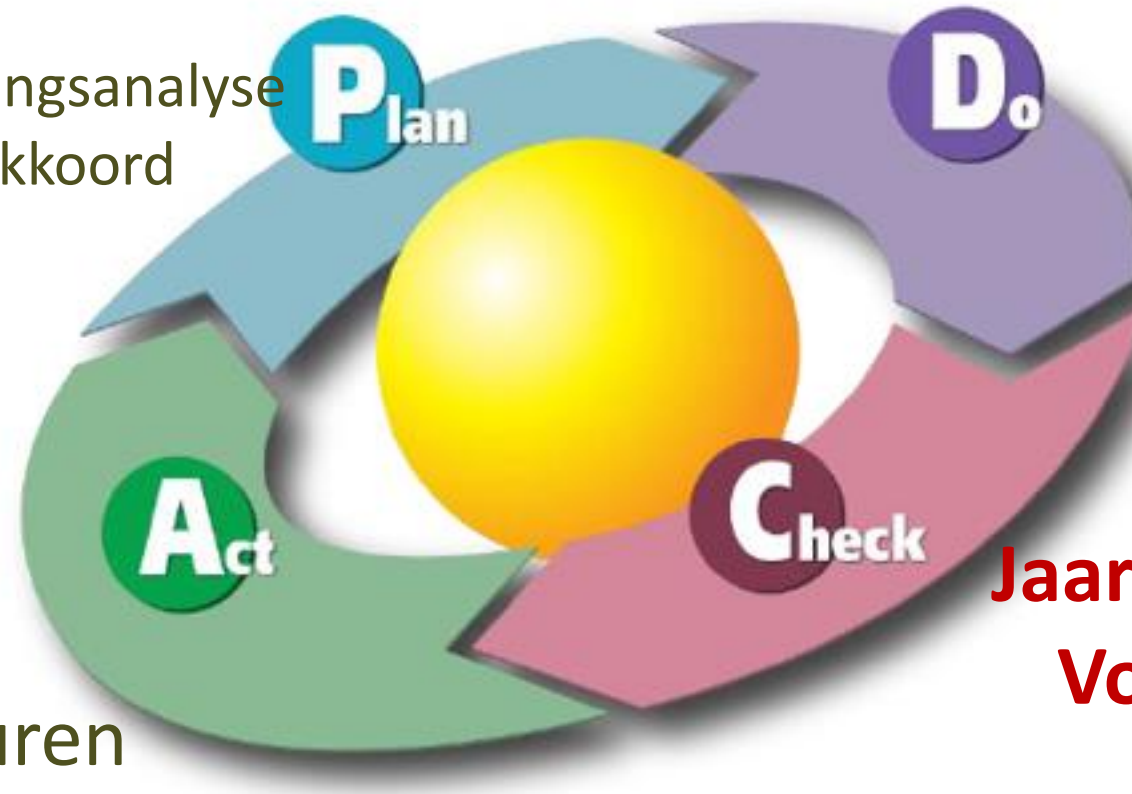
1. Jaarstukken 2017
2. Voortgangsrapportage (VoRaP) 2018
3. Kadernota 2019 - 2022

(meerjaren)
Begroting 2019 - 2022

"Aan de Slag.."

Kadernota 2019-2022

Omgevingsanalyse
Coalitieakkoord

Bijsturen

Jaarstukken 2017
VoRap 2018

FinRap 2018

De P&C
Cyclus

W - vragen

W - vragen

- *Wat willen we bereiken?*
- *Wat gaan we ervoor doen?*
- *Wat gaat het kosten?*

- **Wie en hoe gaan we het betalen?**
- **Waarom doen we het?**
- **Wat als we het niet doen?**

Jaarstukken 2017

Jaarrekening 2017

Karakteristiek van 2017

- Bestuurlijk onrustig jaar
- Omvangrijke tekorten, afgetreden wethouders
- Vertrek secretaris, interim-management SD
- Herstructurering eigen vermogen en 1e begrotingswijziging
- Nieuw kabinet (Rutte 3), optimisme accressen
- Verder herstel economie, daling werkloosheid
- Donald Trump beëdigd
- Aanslagen in Barcelona en Manchester
- Nederlandse vrouwen Europees kampioen voetbal
- Schietincident Blerick
- VVV in de eredivisie, verkoop stadion

Vestigingsklimaat

Een bloeiende Euregionale centrumstad, waarin het goed wonen, werken en recreëren is

- Behoud 100.000+-status (101.228) +169
- Meer studenten (in 2020 +600 t.o.v. 2014)
- Meer hoogopgeleiden (in 2017 28% in 2014 25%)
- Groei werkgelegenheid
- Stabiele economische prestatie (7,2/ +0,05)
- Waardering Venlo als centrumstad 6,5

Maatschappelijke ruggengraat

Een stad bestaande uit vitale gemeenschappen en een stevig sociaal vangnet

- Deelname aan de samenleving door werk of andere maatschappelijke activiteiten (81%)
- Aandeel inwoners dat mantelzorg verleent
- Daling werkloosheid (circa 5%)
- Daling inwoners in bijstand (-3%)
- Voortijdig schoolverlaten naar landelijke norm

Bestuur en dienstverlening

Een stad met een goed bestuur en een excellente dienstverlening

- Daling van het aantal klachten (+6%)
- Klanttevredenheid dienstverlening (6,5)
- Vertrouwen in wijze van besturen (14,5%)
- Waardering openbare ruimte (6,1)

Wat ging goed? Vestigingsklimaat

- Verzelfstandiging Museum Van Bommel Van Dam;
- Afspraken met Rijk en Provincie iz. Vierpaardjes;
- Lebe City Campus (110 wooneenheden studenten);
- Studentenraad ingesteld (UM, HAS en Fontys)
- Trendsportal (mobiliteitsplan);
- Start Economic Development Board (EDB);
- Driedaags C2C-congres, 19.000 bezoekers stadskantoor
- Programma Q4 en Maaswaard;
- Regionale afspraken bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel
- Meerjarig Uitvoeringsprogramma Lokale Woonvisie
- Erfgoednota 'Erfgoud' opgeleverd;

Wat ging goed? Vestigingsklimaat

- Erfgoednota 'Erfgoud' opgeleverd;
- Restauratie en herbestemming Jacobskapel, Smederij Giessen, Arenborg, Aloysiusschool;
- Start bouw Holland Casino en BauHaus;
- Oplevering woningbouw Kerkhofweg;
- Uitgifte en (start) bouw Tradeport Noord (TPN);
- C2C-rotonde Steyl gerealiseerd;
- Prestatieafspraken met corporaties en huurdersverenigingen.

Wat ging goed? Maatschappelijke ruggengraat

- Activiteiten Buurt Bestuurt vanuit bestaande middelen;
- Pilot Buurtbudget Vastenavondkamp;
- Meer mensen naar (betaald) werk begeleid en daling bijstandsbestand;
- Aanpak niet westers allochtonen en arbeidsmarkt;
- Opening Taalhuis in bibliotheek Venlo;
- Regiovisie Bijzondere doelgroep gerealiseerd;
- Bewaarboekje en website 'Samen zijn wij Venlo';
- Project eXperience day voor 4 HAVO en 4 VWO;
- Prestatie-inkoop en –bekostiging jeugd, BW en BI;

Wat ging goed? Bestuur en dienstverlening

- Digitalisering bouwdoSSIers geheel voltooid;
- Public affairs- en lobbyplan gerealiseerd;
- Verkiezingen Tweede Kamer (opkomst 76,4%)
- Verkoop parkeergarages aan Qparc;
- Herstructurering eigen vermogen.

Jaarrekening 2017

En wat (nog) niet?

- Effectuering doelstellingen jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning en financieel evenwicht;
- Verplaatsing Islamitische school naar Venlo-Zuid;
- Nieuwe subsidieopzet en nieuwe tarievenstructuur Sport;
- Pilot zelfbeheer sportpark Merelweg.

Resultaat

Jaarrekening
2017

<i>Bedragen x € 1.000</i>	FinRaP	IRK	Vershil
1. Reguliere baten en lasten (excl. SD)	1.266	879	-387
2. Budgettair kader Sociaal Domein (SD)	-19.601	-24.882	-5.281
3. Personeelsbegroting, ILB en organisatie ontwikkeling	495	347	-148
Totaal	-17.841	-23.656	-5.816

Reguliere baten en lasten

Jaarrekening
2017

<i>Bedragen x € 1.000</i>	FinRaP	JRK	Verschil
Gemeentefonds	1.900	2.228	328
Toeristenbelasting	430	474	44
Post onvoorzien		434	434
Parkeren		428	428
Armoedebelaid	400	373	-27
Bundeling uitkering inkomensvoorziening gemeenten	-600	286	886
Passend woningaanbod		-275	-275
Binnensport	-50	-312	-262
Onroerend zaakbelasting	-150	-340	-190
Dotatie voorziening voormalig personeel		-491	-491
Besparingsverliezen	-540	-532	8
Campus Vastgoed Greenport Venlo CV en BV	-120	-1.451	-1.331
Overige < € 250.000	-4	57	61
Totaal	1.266	879	-387

Jaarrekening 2017

Personeelsbegroting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	FinRaP	JRK	Vershil
Personeelsbegroting	-790	-975	-185
Individueel Loopbaanbudget (ILB)	775	722	-53
Organisatie - ontwikkeling	510	600	90
Totaal	495	347	-148

Inhuur (% van totale begrote loonsom)

Norm	FinRap	JRK
8%	9,3%	10,7%

Jaarrekening 2017

‘Grondbedrijf’

- Herprogrammering Q4 en Maaswaard -/- € 4 miljoen (Finrap -/- € 4,8 miljoen);
- Afwaardering “De commissaris” € 0,6 miljoen tlv grondreserve;
- **Algemene grondreserve** bedraagt per 31 – 12 – 2017 per saldo **€ 4,4 miljoen** (FinRaP € 1,1 miljoen);
- Voorziening nadelige exploitatieresultaten € 37,4 miljoen.

Accountants- controle

Eindcontrole jaarrekening

- Beoordeling en vaststelling of jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie (kloppen de cijfers);
- Beoordeling en vaststelling of wijze waarop uitvoering financieel beheer is uitgevoerd volgens de daarvoor geldende regels;

Controleverklaring

- Goedkeurende verklaring voor het aspect getrouwheid
- Goedkeurende verklaring voor het aspect rechtmatigheid

Voortgangsrapportage (VoRaP) 2018

Voortgang beleidsmatig

Sociaal domein

- Aanpak leidt -naar verwachting- tot (begroot) tekort van ongeveer €15 miljoen;
- Aantal maatregelen reeds geëffectueerd (effectievere wijkteams, monitoring, prestatiegerichte inkoop, stringenter uitvoeren beleid);
- Inhoudelijke effecten nog lastig meetbaar
- Uitstroom maatwerk Wmo groter dan instroom;
- Risico op vertraging effectuering is groot;
- (bescheiden) Trendbreuk bijstandsuitkeringen (Aanvalsplan Venlo Werkt);

Voortgang beleidsmatig

Overig

- Niet realiseren van taakstellingen uit vorige collegeperiode, i.c. subsidiebeheer en deregulering en handhaving;
- Meer Maas, Meer Venlo (MMMV), votering krediet;
- Omgevingswet, onderuitputting budget (actualisatie structuurvisie naar omgevingsvisie).

VoRaP 2018

Prognose

+ = voordelig, -/- = nadelig

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Financieel perspectief Begroting (incl. 1 ^e wijziging)	-10.320	114	1.330	1.473
Toevoeging weerstandsvermogen		-114	-1.330	-1.473
Financieel perspectief na weerstandsvermogen	-10.320	0	0	0
Prognose budgettair kader sociaal domein	-2.728			
Prognose overig nadelig	-3.051	-1.941	-1.864	-1.516
Prognose overig voordelig	3.635	274	274	274
Totaal prognose	-2.145	-1.667	-1.590	-1.242
Financieel perspectief inclusief prognose	-12.464	-1.667	-1.590	-1.242

Prognose

Voorbeelden nadelen:

- Beheer en onderhoud openbare verlichting 410k
(in 2018 éénmalig 300k uit egalisatiereserve)
- Niet realiseren taakstellingen subsidies en Deregulering 358k
- Minder inkomsten (verhuur Weselseweg (AZC), rotonde) 270k
- vergunningen/handhaving/naheffing 245k
- Minder inkomsten binnensportaccommodaties 160k
- Huisvesting primair onderwijs 181k
- Hogere kosten en lagere baten begraafplaatsen 150k
- Minder ozb (bezwaren) 150k
- Leerlingenvervoer 125k

VoRaP 2018

Prognose

Voorbeelden voordelen:

- Gemeentefonds, BTW compensatiefonds 900k
- Actualisatie kapitaallasten en financiering 653k
- Post onvoorzien 270k
- Implementatie omgevingswet 300k
- Toeristenbelasting 196k
- Hoger dividend BNG bank 178k
- Vrijval VVE 171k
- Inkomsten straatparkeren 144K

Kadernota 2019 - 2022

Kadernota 2019-2022

Financieel perspectief

+ = voordelig, -/- = nadelig

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Financieel perspectief Begroting (incl. 1 ^e wijziging)	114	1.330	1.473	1.473
Toevoeging weerstandsvermogen	-114	-1.330	-1.473	-1.473
Resultaat RV en autonome ontwikkelingen 2022	128	111	87	177
A. Financieel perspectief na weerstandsvermogen	128	111	87	177
B. Meerjarige prognose VoRaP 2018 (saldo)	-1.667	-1.590	-1.242	-1.242
C. Autonome' ontwikkelingen kadernota	188	208	242	243
D. Overige ontwikkelingen, gemeentefonds, IBP	pm	pm	pm	pm
E. Budgettaire context kadernota	-1.351	-1.272	-914	-823

Kadernota 2019-2022

Ontwikkelingen

- Co – financiering enveloppengelden: klimaat, bestrijding van schulden, vitaal platteland, toekomstbestendig wonen
- Verhoging btw van 6% naar 9%
- Loonschaal huishoudelijke hulp, veilig thuis, bewindvoering
- WSW
- Participatie statushouders
- (nog) geen afspraken over verhoging macro budget BUIG
- Herverdeeleffecten verdeelmodellen (sociaal domein, beschermd wonen, Bundling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG))
- Alle éénmalige en structurele (voordelen) overschotten versterking vermogen

Schuldpositie:

- Schuldquote (gecorrigeerd) 75% vs. Streefnorm 100%,
- **Solvabiliteit 9% vs streefwaarde $\geq 20\%$**
- Relatief hoge schuld per inwoner in vergelijking met landelijk gemiddelden

Negatief structurele exploitatieruimte

- **2017: -5,3% versus streefnorm $\geq 0\%$**
- Structurele maatregelen noodzakelijk: begroting 2018 – 2021 incl. 1^e wijziging
- Aanvullende bijsturingsmaatregelen structureel tekort
- Majeure opgave Sociaal domein

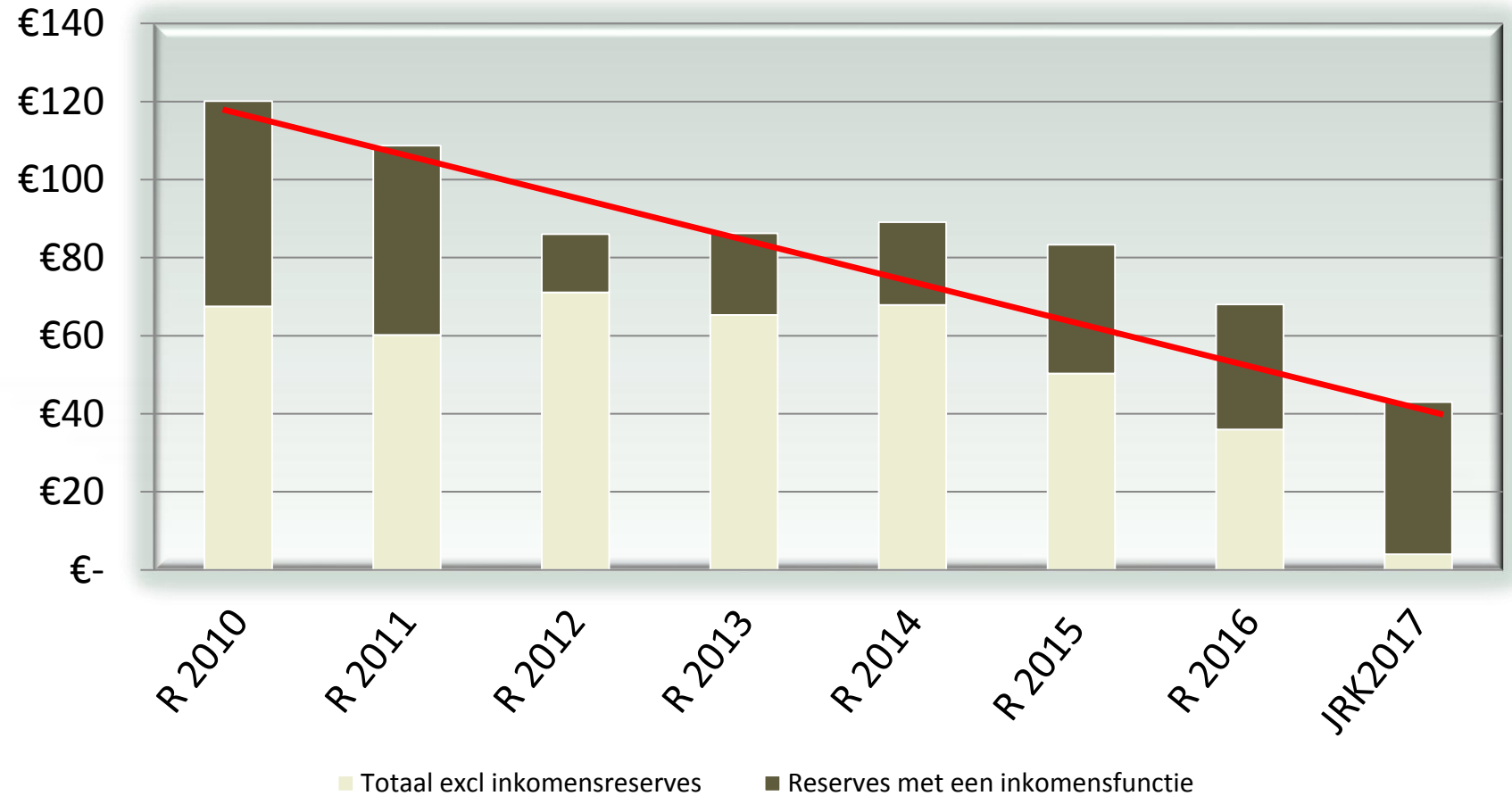
- **Jaarrekening: € 23,7 miljoen negatief**
- **VoRaP 2018: Per saldo € 2,1 miljoen negatief**
- Exploitatie **verder** onder druk
- Uitdaging bijsturen op de 'nadelen' ad € 5,7 mln. en voordelen ad € 3,6 mln. tgv vermogen
- Majeure opgave 2018 – 2021, sociaal domein ruim **€ 10 miljoen oplopend naar € 20 miljoen structureel**
- Realisatie concerntaakstellingen

Onvoldoende weerstandscapaciteit:

- **2017: 0,00 versus streefnorm $\geq 1,0$**
- **Solvabiliteitsratio: Begroting 2018: 0,86 verder onder druk**
- **2017: 9% versus streefwaarde $\geq 20\%$**
- 2016-2018 aanslag algemene reserve € 45 miljoen
- Ver onder landelijke kengetallen
- **Forse mutaties in risicoprofiel 2016 (35% en 28%)**
- Raadsbesluit, sparen de komende jaren

Eigen vermogen

Bedragen x € 1 miljoen

Resumé

- **Financiële positie:**
 - **Structurele exploitatie** (structureel evenwicht) verder onder **druk**
 - **Extra** bijdrage vanuit de **algemene reserve 2017** en **mogelijk 2018**
- Forse impact financiële positie: **zorgelijk** en **complex**
- Periode 2016-2018, **'aanslag'** algemene reserves € 45 miljoen (excl. Prognose)
- Strakke sturing **effectuering** maatregelen, **stringent begrotingsbeleid** en toepassing regels **budgetdiscipline**
- **Anticiperen!** In plaats van constateren
- **Sparen** door begrotingsoverschot! Specifiek: Alle éénmalige en structurele overschotten voor versterking van het vermogen, verbeterplan
- **Financieel gezond** worden
- **Toezicht: Jaarrekening** toetsingsmoment, **begroting 2019-2022 cruciaal**
- Kadernota **scherpe kaders** om te komen tot **structureel en realistisch sluitende begroting 2019 - 2022**

Kadernota 2019-2022

Kaders

- Samenlevingsagenda
- Solidariteit met de kwetsbaarste inwoners
- De wijk, het middelpunt van Venlo
- Samen, nadrukkelijk met onze maatschappelijke partners
- Afmaken waar we aan begonnen zijn
- Soberheid
- Financieel gezonder

Aanscherpingen

1. Kaders, inhoudelijk en financieel;
2. **weerstandsvermogen van 1,0 te bereiken binnen vier jaar en stappenplan ter verbetering van de solvabiliteit:**
 - a. alle **voordelen** naar het **eigen vermogen**;
 - b. **maximaal** inzetten op **sturing** vermindering van **risico's**;
 - c. een **analyse** uit te voeren en **voorstellen** te doen onder b;
 - d. **rente** toevoegen aan het **vermogen** i.p.v. exploitatie;
 - e. **projecten** met een **hoog risicoprofiel** heroverwegen.

Aanscherpingen

3. als **sluitstuk** van de begroting de **OZB** te verhogen, gekoppeld aan de verbetering van de eigen vermogenspositie;
4. Gegeven de financiële situatie:
 - a. op **programmaniveau inhoudelijke keuzes** en de bijbehorende **impact** in beeld te brengen met daaraan gekoppeld **concrete** bezuinigings`-maatregelen;
 - b. **organisatorische** en **personele consequenties** in beeld te brengen van de inhoudelijke keuzes zoals bedoeld onder 4a;
 - c. **inhoudelijke consequenties** in beeld te brengen van het **niet vervullen van vacatures** en/of het **niet herbezetten** van de personele gevolgen van het generatiepact.

Vervolg- proces

- Bezoek raadsfracties 14 en 18 juni 2018
- Oordeelsvormende raadsvergadering 20 juni 2018
- Besluitvormende raadsvergadering 27 juni 2018

Vragen?

Vragen?